

Projektmaterial

ZORNSPELET – DEN VILDA FOLKBILDNINGEN

Mora folkhögskola

Innehållsförteckning

Projektnamn: Zornspelet- den vilda folkbildningen	3
A. Projekledare:	3
B. Projektpresentation:	3
1. Bakgrund	3
2. Syfte:	3
3 Aktörer:	4
4. Den egna organisatoriska miljön:	4
5. Målgrupp/ -er och rekrytering:-	4
C. Utveckling/ Genomförande:	5
6. Projektets uppläggning	5
7. Samarbete/ samverkan	6
D. Resultat	6
8. Kursekonomi:	6

Folkbildningsrådets Forsknings och utvecklingsprojekt 2001

Projektnamn: Zornspelet- den vilda folkbildningen

Sammanfattning: Hur en ettårig kurs på folkhögskolan kan utvecklas till att bli en fristående teateruppsättning. Olika former som kortkurser, seminarier, studiecirkel, överläggning via dator, stormöten, traditionell föreningsverksamhet kan samverka för att nå till målet. Folkhögskolans roll som folkbildare visar sig vara ett utmärkt instrument för ett lärande som kan utvecklas till något bestående..

A. Projekledare:

Inga-Maj Strand, Mora Folkhögskola 2002, Martin Göthberg 1998-2000

B. Projektpresentation:

I. Bakgrund

Varför valde vi att arbeta med det här projektet? Därför att Zornspelets berättelse i sig är värd att stödjas fram till nya uppsättningar-kursdeltagarna har uttalat behov av denna typ av folkbildning – kulturprojekt, och i synnerhet teater har en gynnsam effekt på lokal utveckling – det yttersta syftet i all folkbildning rör deltagarna – det kan vara av värde att undersöka en eventuell framtida form av folkbildning där deltagarna inte är samlade till kurs i traditionell mening. Hur relaterar det till tidigare verksamhet i er organisation? På Mora Folkhögskola har det sedan lång tid tillbaka funnits en tradition med teaterkurser, men då på ett mer traditionellt sätt. I ett pågående utvecklingsarbete var det dags att pröva något nytt.

2. Syfte:

Vad ville ni uppnå med projektet? Vad skulle det leda till? Att få utökade möjligheter att både driva Zornspelet vidare på egen hand och fördjupa det. Verksamheter som ligger i utkanten av själva spelet (t.ex. kulturturism, barnteaterverksamhet, samverkan med div. institutioner, företag, föreningar och enskilda) ska utökas. Fortbildning av etablerade zornspelare och inskolning av nya. Att driva försöket med nya pedagogiska verktyg, olika blandformer av lärande. Undersöka om i stort sätt samma kärna av deltagare kan "folkbilda" sig år efter år.

Har projektets syfte ändrats under projekttiden? I så fall, hur?

Syftet har inte ändrats under kusens gång. Att fördjupa zornspelet och inskola nya har varit viktigt hela tiden. Likaså att ta kontakter utanför Folkhögskolans svär. Lärandet har fortsatt med olika blandformer.

3 Aktörer:

Vilka medverkade i projektet? Idegivning? Planering? Genomförande?

Idégivare var från begynnelsen Martin Göthberg, teaterlärare och Britti Halvarsson, bildlärare på Mora folkhögskola. De har varit aktiva även i planering och genomförandet av sista delen av projektet. Alla personalkategorier, många lärare, kök, städ, vaktmästeri och administration blev mer eller mindre involverade i zornspelet vid tidpunkten för uppförandet, samt naturligtvis de kursdeltagare som ville spela teater och föra vårt kulturarv vidare.

Om ni samverkade med någon/ några utanför den egna organisationen, vilka och varför?

Föreläsare, gästlärare, olika företag, studieorganisationer, och privat personer fick lov att anlitas, för att det praktiskt skulle gå att genomföra den slutliga produkten – Zornspelet . För att genomföra spelet krävdes 90 personer. Folk bakom scen, ljus – ljud tekniker, personer som hade hand om kaffeservering i pausen, spelmän, barn som lekte. Påklädare, sminkörer , sufflörer. Vid uppbyggnaden behövdes att antal snickarkunniga människor och folk som kunde köra transporter. Under det sista året av projektet även ett samarbete med ABF som ansvarade för viss kursverksamhet.

4. Den egna organisatoriska miljön:

Beskriv kortfattat den egna organisationen/ arbetsplatsens (folkhögskolans); utbildningskultur och pedagogiska traditioner.

Folkhögskolan har alltid tagit tillvara varje deltagares egen kreativitet och synliggjort eleven. Möjlighet har funnits för både grupper och individer att få komma till tals. Elever från andra länder, och handikappade ges utrymme för lärande och gemenskap på skolan.

Kommer den verksamhet som bedrivits inom projektet att fortsätta i framtiden?

Den blandform av utbildning som har använts inom zornspelsprojektet används redan inom kurserna i Särna och Venjan, båda är utpräglade glesbygdsorter, och då är blandutbildning ett väldigt bra instrument att ta till.

5. Målgrupp/ -er och rekrytering:-

För vem / vilka planerades och genomfördes projektet?

Kursen vände sig direkt till gamla och nya zornspelare på och vid sidan av scenemänniskor i alla åldrar (bara skådespelarsidan kräver åldrar från 5 år till ca 65 år) och

av båda könen. I indirekt bemärkelse riktar sig projektet till en publik från hela Sverige. Verksamheten riktar sig helt enkelt till dem som vill vara med och vårda och utveckla lokal kultur.

Varför vände sig projektet till just dessa?

Målet var att ge förutsättningar att driva Zornspelet vidare som folkbildningsprojekt främst för de medverkande, men även utåt mot allmänheten genom ett antal kringarrangemang.

Hur informerade ni om projektet?

Efter Zornspelskursen (långkursen -98-99) bildades "föreningen Zornspelet" . I dess stadgar står att föreningen har som mål att driva spelet vidare, att verka för fortsatt samarbete med Mora Folkhögskola samt att främja en kollektiv skaparprocess. Så det var inom denna förening som informationen gick ut.

Hur fungerade rekryteringen? Nådde ni avsedd målgrupp?

Inom föreningen fanns många som var villiga att fortsätta att driva spelet vidare, men det behövdes några nya skådespelare. Dom rekryterades genom bekantskapskretsen, och genom att ringa människor som man trodde kunde vara intresserade.

C. Utveckling/ Genomförande:

6. Projektets upplägning

Vilken pedagogisk idé byggde projektet på?

Att med folkbildningens verktyg ordna goda förutsättningar för ett 40-tal människor i Morabygden att utveckla och fördjupa Zornspelet. I folkbildningsverksamhet måste alltid det yttersta syftet röra deltagarna. Det viktiga är vad som händer inom människorna som är deltagande. Behov av att söka nya samverkansformer med andra intresserade fanns.

Vilken pedagogisk modell valde ni för att förverkliga denna idé?

Zornspelet har drivits på folkbildningens grund där deltagarmedverkan, fritt kunskapssökande, personlig utveckling i samverkan med andra och eget ansvar för studiegången. Efter som deltagarna inte gick i en enhetlig folkhögskolekurs, handledes dom av zornspelslärarna i skilda smågrupper, ibland även enskilt. Verksamheten inrymmer varierande former av distansstudier, självstyrande grupper, kvällsträffar, överläggning via telefon och e-post, helkurser och veckokurser. Dock sammanstrålade deltagarna i mer traditionell kortkursform för att stämma av processen, utvärdera och fatta beslut om fortsättningen.

Anser ni att den pedagogiska modellen fungerat som väntat?

Det var det enda sättet att få det att fungera då deltagarna var spridda i annan verksamhet (utbildning, arbete, arbetsmarknadsprojekt m.m.). Skolans Zornspelslärare fungerade som samordnare och handledare. Då upplägget har byggts på projektdeltagarnas egna önskemål för att tidsmässigt få det att fungera har det gällt att hitta andra möjligheter för att ta till sig nya kunskaper.

7. Samarbete/ samverkan

Hur fungerade samarbetet med eventuella externa samarbetspartners (utanför den egna organisationen)?

Studieförbund, Zornsamlingarna, Ryssahallen, olika lokala företag, Dalateatern, lokaltidningarna m.m. har varit väldigt välvilliga till att Zornspelet skulle vara möjligt att uppföra ännu en gång.

Om ni hade problem med samarbetet externt, vad anser ni att det berodde på? (Regler/ förordningar som styr respektive verksamhet? Organisatoriska förhållanden? Annat?

Vi hade inga problem med samarbetet mer än att med ett företag som ville för mycket. Deras välvilja var så stor att dom inte kunde fullfölja det dom lovat. Det var som tur var inget som påverkade Zornspelet som sådant, utan mer en kringåtgärd. Berodde kanske mest på att det var semestertid och svårt att få tag på folk.

D. Resultat

8. Kursekonomi:

Hur mycket har projektet kostat totalt? Skilj om möjligt på utvecklings- och driftskostnader.

Personalkostnader inkl soc.avg:	554.000 kr
Lokalkostnader, utrustningshyra	74.000 kr
Produktionskostnader (förbrukningsmaterial, upphovsrättsersättningar, investeringar, inköp för försäljning, marknadsföring	340.000 kr
Summa:	968.000 kr

Har projektet kunnat hållas inom de preliminära ekonomiska ramarna?

Efter den ettåriga Zornspelskursen, och tvåveckors föreställning kring midsommar -98,-99,-00 och nu senast -02, har publik-tillströmningen faktiskt ökat. Från att från början ha haft 85%- ig beläggning kunde vi i år redovisa en ökning till 90,6% . Så nu har ca 10.000 personer sett Zornspelet. Det är väldigt glädjande. Zornspelet är sin egen producent nu. Kontakten med skolan är inte lika intensiv nu , eftersom vi ”står på egna ben”. Vi har fortfarande tillgång till material från skolan som en gång införskaffades för spelets räkning. Tilläggas kan att antalet ideella timmar i år uppgick till 9500, mot 6200 år 2000. Till största delen beroende på att vi bytte spelplats. Zornspelet var även inbjuden till Expo Siljan på Mora ishall för att visa upp sig. Vi framförde några sånger och visade upp lite kostymer i en dräktparad.

Till årets uppsättning rekryterades ett femtomtal nya skådisar och ett tjugotal nya medarbetare för att skolas in i Zornspelet. En producentgrupp tillsattes tillika föreningens styrelse. Repetitionerna började i februari, samtidigt startade ett stort arbete

för att hitta möjligheter att få ekonomin att gå ihop. Genom fonder, bidrag och sponsring och ett stort ideellt arbete kom det in pengar för att uppföra spelet.

Kursverksamhet inom FBR- projektet och andra studieförbund har skett inom områden som skådespeleri, smink, sång, dans och teaterproduktion. Betydelsefullt samarbete har skett med det privata näringslivet, institutioner, föreningar, offentlig verksamhet och privatpersoner. Därmed har också Zornspelets förankring i bygden fördjupats.

Zornspelet 2002 blev en framgång teatermässigt, publikt, samarbetsmässigt, ekonomiskt och folkbildningsmässigt. Inte minst har zornspelsverksamheten haft stor betydelse för de medverkande ett personligt plan. Aldrig tidigare har så stor andel nya skådespelare medverkat i Zornspelet. Detta har vitaliserat både spelet och arbetsformerna. Producentgruppen/ styrelsen har utifrån sina erfarenheter lämnat rekommendationen att nästa uppsättning bör sträva efter att skapa ekonomiska förutsättningar för en mindre och avlönad producentgrupp. Ideella insatser kommer också i fortsättningen att vara en förutsättning för att spelet ska kunna upprätthålla den goda kvaliteten den har och att i framtiden utveckla spelet vidare.

Inga-Maj Strand
Mora Folkhögskola
792 27 Mora
tel. 0250-71007